

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 15, 2017

Nummer 15, 2017

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:636](#) 07-04-2017

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:2804](#) 28-03-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:892](#) 22-03-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:10540](#) 29-12-2016

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:1930](#) 31-03-2017

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:1876](#) 02-03-2017

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2016:9373](#) 28-10-2016

Annotatie

[Gebruik één rekensysteem voor berekening draagkracht partner- en kinderalimentatie, Hof Den Haag, 15 februari 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:341.](#)

mr. drs. J. Kok

RECHTSPRAAK

Partijen hebben over en weer een verzoek tot echtscheiding gedaan, waarna de rechtbank de echtscheiding heeft uitgesproken. Eerst in hoger beroep voert de vrouw een ‘nabestaandenpensioenverweer’ (artikel 1:153 lid 1 BW). Het hof heeft geoordeeld dat het de vrouw niet vrij stond alsnog verweer te voeren tegen de verzochte echtscheiding, ook niet met als doel het pensioenverweer alsnog naar voren te brengen. In cassatie komt de vrouw tegen dit oordeel op.

Partijen hebben over en weer een verzoek tot echtscheiding gedaan, waarna de rechtbank de echtscheiding heeft uitgesproken. Eerst in hoger beroep voert de vrouw een ‘nabestaandenpensioenverweer’ (artikel 1:153 lid 1 BW). Het hof heeft geoordeeld dat het de vrouw niet vrij stond alsnog verweer te voeren tegen de verzochte echtscheiding, ook niet met als doel het pensioenverweer alsnog naar voren te brengen. De vrouw klaagt in cassatie dat het hof de herstelfunctie van het hoger beroep heeft miskend. Volgens het middel stond het de vrouw vrij haar in eerste aanleg begane omissie in hoger beroep te herstellen door alsnog een beroep te doen op artikel 1:153 lid 1 BW.

Artikel 1:153 lid 1 BW bepaalt dat indien als gevolg van de verzochte echtscheiding een bestaand vooruitzicht op uitkeringen aan de andere echtgenoot na vooroverlijden van de verzoekende echtgenoot zou teloorgaan of in ernstige mate zou verminderen, en de andere echtgenoot deswege tegen dat verzoek verweer voert, het echtscheidingsverzoek niet kan worden toegewezen voordat daaromtrent een voorziening is getroffen die, gelet op de omstandigheden van het geval, ten opzichte van beide echtgenoten billijk is te achten. Het gaat in deze bepaling om het zogenoemde pensioenverweer.

De Hoge Raad overweegt dat volgens vaste rechtspraak het hoger beroep mede ertoe strekt de appellerende partij de gelegenheid te bieden tot het verbeteren en aanvullen van hetgeen zij bij de procesvoering in eerste aanleg heeft gedaan of nagelaten. Het rechtsmiddel van hoger beroep is echter niet gegeven om aan een partij wier verzoek tot echtscheiding door de eerste rechter is toegewezen, gelegenheid te geven die beschikking ongedaan te maken omdat zij bij nader inzien de voorkeur eraan geeft van het verzoek af te zien (HR 4 juni 1999,

ECLI:NL:HR:1999:BL8473, *NJ* 1999/535). Het pensioenverweer van artikel 1:153 lid 1 BW kan weliswaar voor het eerst in hoger beroep worden gevoerd door de oorspronkelijke verweerder (vgl. HR 11 april 2003, ECLI:N:HR:2003:AF3448, *NJ* 2003/456), maar die regel geldt niet wanneer de oorspronkelijke verweerder ook zelf in eerste aanleg de echtscheiding heeft verzocht, zoals hier naar de vaststelling van het hof het geval is.

Het pensioenverweer van artikel 1:153 lid 1 BW staat immers niet ten dienste van een echtgenoot die zelf echtscheiding verzoekt. Die echtgenoot kan wel met een beroep op artikel 1:157 lid 2 BW verzoeken om bij de vaststelling van de alimentatieverplichting van de andere echtgenoot rekening te houden met de behoefte aan een nabestaandenpensioen. De Hoge Raad verwerpt daarom het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-04-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:636

Zaaknummer: 16/02832

RECHTSPRAAK

Doorhaling aantekening gezamenlijk gezag. Vader heeft zonder medeweten van de moeder met behulp van haar DigiD-code, die bekend was bij vader, digitaal gezamenlijk gezag laten aantekenen. Moeder zou daar nooit mee hebben ingestemd. Rechtbank acht de lezing van moeder aannemelijk.

Een aantekening in het gezagsregister, zoals in artikel 1:252 BW bedoeld, kan worden doorgehaald, indien komt vast te staan dat deze zonder toestemming van de moeder tot stand is gekomen, aldus de rechtbank.

De moeder beroept zich erop dat zij niet wist van het voornemen van vader om via digitale weg het gezamenlijk gezag over hun kind te regelen met gebruikmaking van haar DigiD-code, waarover hij beschikte. Moeder stelt dat zij ook nooit zou hebben ingestemd met gezamenlijk gezag omdat voordien al meermalen onenigheid tussen partijen had plaatsgevonden naar aanleiding van vaders mededeling dat hij het kind naar eigen inzicht zou kunnen meenemen.

De rechtbank acht de lezing van de moeder, dat zij niet heeft ingestemd met gezamenlijk gezag, aannemelijk. Daarbij neemt de rechtbank voorts in aanmerking dat ervan kan worden uitgegaan dat het eenduidig geformuleerde verzoek tot nietigverklaring van het gezamenlijk gezag mede ondertekend is door de vader. Onder dat verzoek is immers een akkoordverklaring met zijn naam opgenomen en de handtekening die daarbij staat, vertoont voldoende sterke overeenkomsten met de handtekening op het paspoort van de vader, waarvan een kopie is overgelegd bij het verzoekschrift.

Nu vader ook niet ter zitting is verschenen en evenmin op andere wijze verweer heeft gevoerd, leidt de rechtbank uit voormelde omstandigheden af dat een en ander is gegaan zoals moeder stelt, te weten dat de vermelding van het gezamenlijk gezag tot stand is gekomen zonder toestemming van moeder, zodat geen sprake is van een gezamenlijk verzoek als bedoeld in artikel 1:252 lid 1 BW.

Daarom dient de aantekening in het gezagsregister van december 2015, dat partijen gezamenlijk met het gezag over de minderjarige zijn belast, gelet op artikel 1:253p lid 3 BW en

artikel 1:252 lid 1 BW te worden doorgehaald.

De moeder zal alsdan van rechtswege alleen met het ouderlijk gezag over de minderjarige zijn belast.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 31-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:1930

Zaaknummer: C/01/315834 / FA RK 16-6485

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Man heeft zijn behoefte onvoldoende aangetoond en ook zijn behoeftigheid niet inzichtelijk gemaakt. De man is daarin ernstig tekort geschoten, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep. De man wordt veroordeeld in de kosten van het hoger beroep volgens liquidatietarief.

De man verzoekt in hoger beroep om een partneralimentatie van € 2.000 per maand.

Behoeft man

Evenals in eerste aanleg verzoekt de man in hoger beroep primair om aansluiting te zoeken bij de hofnorm. De vrouw verzet zich uitdrukkelijk tegen toepassing van deze norm. Gelet daarop dient de man zijn behoefte in concreto te motiveren. De man heeft in hoger beroep twee behoeftelijsten overgelegd. De laatst ingediende lijst heeft hij niet gemotiveerd. De eerst ingediende lijst is ter zitting per post gemotiveerd bestreden door de vrouw. Mede gelet op de gemotiveerde betwisting van de vrouw had het op de weg van de man gelegen om de door hem gestelde behoefte nader te specificeren en te voorzien van voldoende motivering. Het hof is van oordeel dat de man niet geslaagd is in zijn stelplicht.

Daarnaast is het hof van oordeel dat de man zijn behoeftigheid ook volstrekt niet inzichtelijk heeft gemaakt.

Behoeftigheid man

Met de vrouw is het hof van oordeel dat de man zijn behoeftigheid ook volstrekt niet inzichtelijk heeft gemaakt. De man was tot medio 2016 werkzaam bij C B.V. en plaatste de omzet van die bv in een andere bv. Verder was hij in 2006 werkzaam als directeur van D B.V. en staat hij ingeschreven bij de KvK met onderneming E B.V. Daarnaast blijkt de man lijfrente-uitkeringen te ontvangen. Dat die lijfrentes volgens de man aan zoons van partijen zouden toekomen, is niet nader gemotiveerd. Vragen van de vrouw ten aanzien van het bezit van onroerend goed en ten aanzien van zijn verdien capaciteit zijn onbeantwoord gebleven.

Nu de man naar het oordeel van het hof zijn behoefte en behoefteigheid onvoldoende heeft aangetoond dient zijn verzoek in hoger beroep te worden afgewezen.

Proceskosten

De vrouw heeft verzocht de man in de proceskosten in hoger beroep te veroordelen. Het is gebruikelijk dat in procedures als de onderhavige de proceskosten worden gecompenseerd in die zin dat ieder de eigen proceskosten draagt. Er zijn echter in de onderhavige procedure gronden om van dit uitgangspunt af te wijken. De man heeft zowel in eerste aanleg als in hoger beroep partneralimentatie verzocht zonder dit verzoek deugdelijk te motiveren. Het is aan de man om dat te doen. Daarin is hij schromelijk tekortgeschoten. De wijze van procederen aan de zijde van de man waarbij de vrouw nodeloos kosten heeft moeten maken, geeft het hof aanleiding van de gebruikelijke compensatie van de kosten af te wijken.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:2804

Zaaknummer: 200.195.975/01

RECHTSPRAAK

Echtgenoten zijn in 2002 feitelijk uit elkaar gegaan, maar gaan pas in 2016 scheiden. De rechtbank heeft bepaald dat hij € 200 per maand alimentatie aan de vrouw moet betalen. Het hof wijst het verzoek tot partneralimentatie af, omdat er geen grond is voor partneralimentatie. De lotsverbondenheid is geëindigd, ook al was de huwelijksband niet geslaakt.

In eerste aanleg is de man niet verschenen. De rechtbank heeft de echtscheiding uitgesproken en de man veroordeeld tot betalen van partneralimentatie van € 200 per maand. Man en vrouw hebben beiden een WAO-uitkering.

De man verzoekt in hoger beroep alsnog afwijzing van het verzoek van de vrouw. Partijen zijn al 15 jaar uit elkaar. De wettelijke termijn voor de alimentatie is 12 jaar en zou al verstreken zijn. Er kan niet meer gesproken worden van een aan het huwelijk gerelateerde behoefte van de vrouw.

De vrouw stelt dat zij nog steeds een behoefte heeft en dat die niet is verbleekt. Zij heeft nooit voldoende gehad aan haar eigen inkomsten. Tot 2007 heeft zij nog contact gehad met de man en zo af en toe leverde hij een bijdrage ten behoeve van haar levensonderhoud. De lotsverbondenheid is ook sinds 2002 blijven bestaan op basis van de aanwezige huwelijksband.

Het hof overweegt als volgt. De maximale duur voor partneralimentatie is in beginsel 12 jaar. De grondslag voor partneralimentatie is de door het huwelijk tussen echtgenoten ontstane lotsverbondenheid. Naarmate partijen langer uit elkaar zijn, heeft dit tot gevolg dat de lotsverbondenheid afneemt en dat van de onderhoudsgerechtigde verwacht mag worden dat deze zich zal inspannen om in het eigen levensonderhoud te voorzien. In verhouding tot de hiervoor genoemde termijn van 12 jaar, hebben partijen in het onderhavige geval hun huwelijks samenleving geruime tijd geleden beëindigd, te weten in 2002, ongeveer 15 jaar geleden. Naar het oordeel van het hof staat het feit dat partijen toentertijd nog niet van echt gescheiden waren, niet in de weg aan het afnemen van de lotsverbondenheid nu zij in 2002

duurzaam uit elkaar zijn gegaan en sindsdien feitelijk geen inhoud meer hebben gegeven aan de huwelijksband. De omstandigheid dat partijen tot 2007 nog af en toe contact met elkaar hadden, kan aan het voorgaande niet afdoen.

Gezien het tijdsverloop sinds het feitelijk uiteengaan in 2002, alsmede de omstandigheid dat de vrouw al die jaren financieel onafhankelijk is geweest, is er naar het oordeel van het hof een einde gekomen aan de lotsverbondenheid. De incidentele bijdrage van de man doet daaraan niet af. Ten tijde van het feitelijk uiteengaan van partijen had de vrouw kennelijk geen behoefte aan een bijdrage omdat zij voldoende middelen had tot haar eigen levensonderhoud.

De behoefte van de vrouw dient naar het oordeel van het hof ook niet meer gerelateerd te worden aan de welstand van de huwelijkse samenleving maar aan de mate van welstand waarin de vrouw sinds het uiteengaan in 2002 heeft geleefd. Voorts is niet duidelijk geworden waarom de vrouw nu niet meer in staat is om met haar WAO-uitkering in haar levensonderhoud te voorzien, waar zij dat in alle jaren na het feitelijk uiteengaan heeft gedaan, zonder daarbij afhankelijk te zijn van een aanvullende bijdrage van de man.

Gelet op het vorenstaande acht het hof geen grond aanwezig om thans nog een bijdrage ten laste van de man vast te stellen in de kosten van het levensonderhoud van de vrouw.

Van de vrouw kan worden verlangd dat hetgeen zij eventueel aan bijdragen in haar levensonderhoud heeft ontvangen sinds de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand, aan de man terugbetaalt, nu zij ervan op de hoogte was dat de man hoger beroep had ingesteld tegen de bestreden beschikking, die is geweest zonder dat de man verweer had gevoerd. Zij had er dus rekening mee kunnen en moeten houden dat het hof in hoger beroep anders zou kunnen beslissen dan de rechtbank heeft gedaan.

Het hof wijst het oorspronkelijk verzoek van de vrouw alsnog af.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 22-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:892

Zaaknummer: 200.195.015/01 en 200.195.016/01

RECHTSPRAAK

Jarenlange strijd tussen de ouders maakt dat de 8-jarige minderjarige ernstig klem is komen te zitten. De minderjarige is in 2014 onder toezicht gesteld. Thans verzoekt GI uithuisplaatsing om het kind vanuit een neutrale omgeving tot onbelaste contacten met beide ouders te laten komen. Kinderrechter wijst het verzoek toe.

De GI heeft verzocht een machtiging te verlenen om de minderjarige gedurende dag en nacht uit huis te plaatsen in een pleeggezin. De kinderrechter heeft het verzoek toegewezen. Er is al jarenlang een voortdurende ernstige ex-partnerstrijd tussen ouders, waardoor de 8-jarige minderjarige zeer ernstig klem zit in die strijd. De mogelijkheden in het kader van de ondertoezichtstelling zijn thans uitputtend ingezet. Er is geen vooruitzicht op vermindering van de strijd. De minderjarige dient op korte termijn uit de voor haar zeer belastende en voor haar ontwikkeling zeer schadelijke strijd en de negatieve patronen die tussen ouders bestaan te worden weggehaald. Daarnaast is het doel voor de uithuisplaatsing dat de minderjarige vanuit een neutrale en rustige omgeving en zonder beïnvloeding van de andere ouder tot onbelaste contacten met beide ouders kan komen. In de neutrale omgeving kan het gedrag van de minderjarige professioneel worden geobserveerd en kan hulpverlening aan de minderjarige op gang worden gebracht. Door een uithuisplaatsing kunnen de zeer negatieve patronen tussen ouders worden doorbroken en worden ouders gedwongen nu echt te gaan werken aan veranderingen in hun onderlinge verhouding en communicatie.

Het zelfstandig verzoek van de vader om de minderjarige bij hem te plaatsen is, gelet op het voorgaande, afgewezen. Het zelfstandig verzoek van de moeder om een deskundigenonderzoek te gelasten op grond van artikel 810a Rv is afgewezen, omdat het belang van de minderjarige zich daartegen verzet. Zij moet op korte termijn uit de strijd tussen de ouders worden gehaald en zij moet niet nog maandenlang in afwachting van een onderzoeksrapport blijven verkeren in die voor haar beschadigende situatie. Het verzoek van de moeder om een bijzondere curator te benoemen is ook afgewezen, omdat de kinderrechter die benoeming niet noodzakelijk acht in het belang van de minderjarige. Naast het feit dat de kinderrechter een uithuisplaatsing van de minderjarige op korte termijn noodzakelijk acht, is de kinderrechter van oordeel dat het in deze niet een beslissing betreft over een strijd tussen

de belangen van de ouders en die van de minderjarige maar een beslissing over wat in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige noodzakelijk is.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 02-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:1876

Zaaknummer: C/01/317666 / JE RK 17-161

RECHTSPRAAK

Bijstandsverhaal op vermeende biologische vader. Verhaalsbesluit niet zorgvuldig voorbereid. De gemeente heeft op grond van de mededeling van de moeder aangenomen dat de man de biologische vader is van het kind. Er is geen andere motivering. Volgens het hof is DNA-onderzoek vereist, maar dat vormt een inbreuk op het privéleven van het kind. Op welke wettelijke grond deze inbreuk is toegestaan, heeft de gemeente niet toegelicht.

In hoger beroep is in geschil het verhaal door de gemeente op de man van de aan moeder verstrekte bijstand.

Het hof overweegt dat het verhaalsbesluit van de gemeente een besluit is in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Aan de hand van de Awb dient beoordeeld te worden of deze besluiten van de gemeente zorgvuldig zijn voorbereid en deugdelijk zijn gemotiveerd. Niet is gebleken op welke wijze de gemeente in dit geval het verhaalsbesluit heeft voorbereid. De gemeente had de moeder benaderd met de vraag wie de verwekker van het kind is en vervolgens de man aangeschreven. De gemeente had aangenomen dat de man de verwekker is van het kind. Een andere motivering om over te gaan tot het verhalen van bijstand heeft de gemeente niet gebruikt. Van een toets noch een zorgvuldige voorbereiding op het verhaalsbesluit is sprake, de gemeente heeft althans nagelaten hierover voldoende inzicht te geven. Reeds hierom slaagt het hoger beroep van de man.

Aanvullend overweegt het hof dat, zelfs indien in dit geval sprake zou zijn van een zorgvuldige voorbereiding van het verhaalsbesluit, de handelwijze van de gemeente zich naar het oordeel van het hof niet verdraagt met artikel 8 EVRM. Immers, voor de vaststelling van het feit of de man de verwekker is van het kind is ook een onderzoek van het DNA van het kind noodzakelijk. Dit DNA-onderzoek is een inbreuk op haar recht tot eerbiediging van haar privéleven, dat beschermd wordt door artikel 8 EVRM. Dit recht omvat naar het oordeel van het hof ook dat het kind, die ten tijde van het verhaalsbesluit 15 jaar oud was, niet ongewenst en ongewild geconfronteerd wordt met wetenschap over haar afstamming en identiteit. Daarnaast zou met een DNA-onderzoek inbreuk worden gemaakt op de lichamelijke

integriteit van het kind zonder dat daarvoor een specifieke wettelijke grondslag aanwezig is. Deze grondslag kan in ieder geval niet worden gebaseerd op artikel 1:394 BW of artikel 62 sub a Wwb. De gemeente heeft op geen enkele wijze toegelicht op welke gronden deze inbreuk op het privéleven van het kind gerechtvaardigd zou zijn en in overeenstemming met de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, afgezet tegen het belang van de gemeente om de verleende bijstand te verhalen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:10540

Zaaknummer: 200.181.342

RECHTSPRAAK

In kort geding wordt voorshands aannemelijk geacht dat de vrouw met een andere man samenleeft als waren zij gehuwd. Partneralimentatie wordt geschorst.

De man vordert in kort geding de tenuitvoerlegging van de beschikking waarin aan de man een partneralimentatieverplichting is opgelegd, te schorsen totdat tussen partijen onherroepelijk is beslist in de bodemzaak. Ten aanzien van de stelling van de man dat de vrouw duurzaam samenleeft met een ander als waren zij gehuwd overweegt de voorzieningenrechter als volgt. Het betreft een kortgedingprocedure, waarin geen plaats is voor nader onderzoek. Ter beoordeling derhalve slechts de vraag of op grond van de stellingen van partijen en hetgeen thans voorligt zonder nader onderzoek voldoende aannemelijk is dat de bodemrechter, op wiens oordeel de voorzieningenrechter dient te anticiperen, tot het oordeel zal komen dat er sprake is van samenleven als waren zij gehuwd.

De voorzieningenrechter acht, gelet op de stukken en met name op hetgeen de vrouw ter zitting heeft verklaard, voorshands voldoende aannemelijk dat er sprake is van een duurzame samenwoning. De vrouw en haar partner brengen elke week zodanig veel dagelijkse (24-uurs)momenten met elkaar door in elkaars woningen dat daarmee voldoende aannemelijk is dat ook een bodemrechter tot het oordeel zal komen dat er sprake is van samenwoning tussen hen. Dat de partner van de vrouw zijn eigen woning heeft aangehouden leidt niet tot een ander oordeel, nu voorshands kan worden geconcludeerd dat het zwaartepunt van het sociale leven van de partner van de vrouw bij de vrouw en haar kinderen ligt.

Op grond van de gebleken feiten en omstandigheden, zoals gezamenlijk eten, de kosten daarvan delen, gezamenlijk met vakantie gaan, sociale activiteiten ondernemen, wederzijdse familie en vrienden bezoeken en ontvangen, concludeert de voorzieningenrechter dat met ingang van enig moment vóór het uitbrengen van de dagvaarding tussen de vrouw en haar partner sprake was, en thans nog altijd is, van een duurzame affectieve relatie met samenwoning, waarbinnen zij over en weer in elkaars verzorging voorzien als bedoeld in artikel 1:160 BW. De voorzieningenrechter komt derhalve tot de slotsom dat voorshands niet langer van de man verlangd kan worden dat hij wat betreft de partneralimentatiebeslissing

nog aan de betreffende beschikking blijft voldoen en schorst de partneralimentatie.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 28-10-2016

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2016:9373

Zaaknummer: C/03/227116/KG ZA 16-529

ANNOTATIE

Gebruik één rekensysteem voor berekening draagkracht partner- en kinderalimentatie, Hof Den Haag, 15 februari 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:341.

mr. drs. J. Kok

In deze zaak zijn in hoger beroep onder meer de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige (kinderalimentatie) en de uitkering tot levensonderhoud voor de vrouw (partneralimentatie) in geschil. De echtscheiding is in eerste aanleg uitgesproken en is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Het bijzondere aan deze zaak is dat het hof één rekensysteem hanteert voor de berekening van de draagkracht voor zowel de partner- als de kinderalimentatie. In de beschikking wordt hiervan mededeling gedaan zonder nadere motivering: *‘Zoals het hof partijen ter terechtzitting uitdrukkelijk heeft meegedeeld, zal het hof voor de berekening van de draagkracht van partijen één rekensysteem volgen. Dit houdt in dat het hof het behoefte en draagkrachtmodel zal hanteren, waarbij rekening wordt gehouden met de werkelijke lasten van de man. Het hof sluit daarbij aan bij de door partijen op 1 december 2016 overgelegde draagkrachtberekeningen die ter terechtzitting met partijen zijn doorgesproken.’* (r.o. 9)

De wet voorziet in boek 1, titel 17 (Levensonderhoud), in het wettelijk kader voor alimentatie. In deze titel is onder meer bepaald dat het verschuldigde bedrag voor levensonderhoud enerzijds rekening houdt met de behoeften van de tot onderhoud gerechtigde en anderzijds met de draagkracht van de tot uitkering verplichte persoon. In het Rapport Expertgroep Alimentatienormen 2017 (versie januari 2017) is neergelegd op welke manier de Expertgroep alimentatienormen aan rechters adviseert invulling te geven aan dit wettelijk kader. Het doel van het rapport is het leveren van een bijdrage aan de voorspelbaarheid en rechtszekerheid van de rechtspraak in alimentatiezaken. De aanbevelingen zijn geen wet en rechters en partijen kunnen in individuele zaken daarvan afwijken.

Op grond van het Rapport Expertgroep Alimentatienormen wordt bij de berekening van de draagkracht voor kinderalimentatie op forfaitaire wijze rekening gehouden met de redelijke

kosten van levensonderhoud van de onderhoudsplichtige. Bij de berekening van de draagkracht voor partneralimentatie wordt rekening gehouden met de werkelijke kosten. De verschillende berekeningswijzen kunnen (een fors) verschil betekenen bij de bepaling van de draagkracht.

Op basis van de gegevens zoals deze in de beschikking zijn opgenomen, is het moeilijk vast te stellen of – indien het Rapport Expertgroep Alimentatienormen was gevolgd – de vrouw een ander bedrag aan kinderalimentatie zou hebben ontvangen dan nu in de beschikking is bepaald. Door zonder motivering af te wijken van de alimentatienormen is in ieder geval de voorspelbaarheid en rechtszekerheid van de rechtspraak in alimentatiezaken geen dienst bewezen. In individuele zaken kan worden afgeweken van de normen als hiertoe een gegronde reden bestaat, maar deze reden dient dan wel met zoveel woorden in de beschikking te worden opgenomen. Het hof kan hiertoe ter terechtzitting geen ‘mededeling’ doen.

Het is mijns inziens van belang dat de rechterlijke macht één lijn trekt in de wijze waarop alimentatie wordt berekend. Alimentatie vormt een belangrijk onderdeel van het familierecht en het mag voor een justitiabele niet uitmaken bij welk gerecht hij/zij procedeert. De wet schiet op dit punt dan ook tekort omdat de berekeningssystematiek niet bij wet of onderliggende regelgeving is bepaald. Hoewel er veel valt op te merken over de initiatiefwetsvoorstellen tot herziening van de kinderalimentatie (*Kamerstukken II* 2014/15, 34154) en partneralimentatie (*Kamerstukken II* 2014/15, 34231) valt het vastleggen van de berekeningssystematiek in de wet zoals deze initiatiefwetsvoorstellen doen, toe te juichen. Het berekenen van kinder- en partneralimentatie is al niet eenvoudig, maar met name vanuit het oogpunt van rechtsgelijkheid is het belangrijk dat dit op uniforme wijze gebeurt.